

Oponentský posudek bakalářské práce Jany Nývltové

„Souvislost pořadí narození a preference koníčků a zaměstnání“

Ve své bakalářské práci se Jana Nývltová zabývá vztahem mezi pořadím narození člověka v rodině a tím, jaké koníčky a zaměstnání v dospělosti upřednostňuje. V první řadě bych chtěla zdůraznit, že vzhledem k tomu, že autorka téma nezpracovává pouze v teoretické rovině, nýbrž provedla i kvantitativní studii, má daná práce potenciál výrazně převýšit nároky na bakalářskou práci kladené. Že to je v autorčiných silách, je patrné už z toho, s jakou pečlivostí, zvláště po stránce formální, již jsme si bohužel odvykli u studentských prací vídat, jsou psány zejména první dvě kapitoly úvodu. Při psaní následujících kapitol však jakoby na autorku začal doléhat časový stres. Pro ilustraci: Kapitola 3 (Koníčky) je odbytá na 2 stranách, Kapitola 4 na 2,5 stranách, z nichž významnou část ovšem zabírá přímá citace z knihy Richarda Lippy a obrázek přejatý z téhož zdroje (str. 30), a Kapitola 5 (Preference koníčků a zaměstnání) pak bohužel už jen na pouhých 7 řádcích. Ve své úplnosti úvod trpí hojně se vyskytujícími neduhem, totiž častou neprovázaností jednotlivých kapitol, namnoze jen řazených za sebou bez vzájemných odkazů, takže nepůsobí jako kompaktní celek a přes nespornou zajímavost samotného tématu by mne k dobrovolnému přečtení nezlákal.

Jako ještě závažnější problém však vnímám to, jakým způsobem je zpracována část empirická, z něž si dovolím usuzovat, že ani daná část, ani práce jako celek nestihly před odevzdáním projít alespoň jednou rukama školitelky. Byť bych chtěla opětovně zdůraznit, že vlastní empirický výzkum rozhodně považuji za počin pro bakalářskou práci nadstandardní a samotný výzkumný projekt za kvalitní, samostatné vypracování empirické části práce bez důkladnější konzultace se školitelkou nepokládám za šťastné rozhodnutí. Vzhledem k četnosti potenciálních výtek a skutečnosti, že tato část volá po úplném přepracování, se nebudu zabývat jednotlivostmi a pouze shrnu, že přesto, že autorka nepopíratelně měla určité povědomí o struktuře a náležitostech empirického textu, nepodařilo se jí je tomuto textu vtisknout. Ve svém konečném důsledku je tak empirická část nepřehledná a i pro trpělivého čtenáře jen velmi těžko „stravitelná“. Ačkoli také oceňuji, že se autorka nebála statistických analýz, jejichž zvládnutí nelze považovat za samozřejmý jev ani na magisterském stupni studia, ze způsobu prezentace takto získaných výsledků (který ve mně vyvolává pochybnosti, jak vlastně byly deklarované analýzy provedeny) jsem rozpačitá. Navrhovala bych v rámci celkového přepracování po konzultaci se školitelkou provést statistické analýzy znovu. Jeden příklad z mnoha: jako první z výsledků autorka na str. 38 uvádí nejvíce a nejméně preferovaná zaměstnání bez ohledu na pohlaví či pořadí narození; nicméně není jasné, pomocí

které konkrétní statistické metody k výše řečenému dospěla, a nelze to ani odhadnout podle označení příslušné statistiky (např. t, F apod.; o současném uvedení p hodnoty nemluvě), neboť všude uvádí pouze hodnotu deskriptivní statistiky – průměr, ovšem navíc bez směrodatné odchylky a bez pozastavení se nad tím, zda je to vzhledem k rozdělení dat vůbec vhodné, což vyvolává otázku, zda proběhla prvotní explorace dat. Způsob prezentace přímo v textu, byť se pro tyto účely lépe hodí tabulka, se v porovnání s těmito závažnými nedostatky jeví už spíše jako podružný a výroky typu „Hned na začátku jsem se chtěla zjistit, zda v mém vzorku nejsou nějaké zvláštní trendy“ (str. 37) vyzní jako roztomilý komický prvek. Tyto skutečnosti ve mně bohužel vyvolávají silné pochybnosti, zda autorka vůbec rozumí tomu, co a proč si spočítala, o vhodnosti k tomu použitých statistických metod nemluvě. Způsob zpracování diskuse, s níž si autorka zjevně nevěděla rady a která neplní svou funkci už například tím, že autorkou získané výsledky nejsou zasazeny do kontextu výsledků předchozích výzkumů, je jen logickým vyústěním výše řečeného.

Bakalářská práce předkládaná Janou Nývltovou je založena na kvalitním projektu a po zevrubném přepracování jistě má publikační potenciál. Jelikož vlastní empirický výzkum v rámci bakalářské práce považuji za nadstandard, své rozhodnutí jsem zakládala více na hodnocení teoretické části práce. Přesto bohužel práci v této podobě nemohu s čistým svědomím doporučit k obhajobě.

V Praze dne 14/1/2014

Mgr. Lenka Nováková Ph.D.